

20.12.2010

ELINTARVIKENEUVOTTELUKUNTA**Aika** 17.12.2010 klo 9.00-11.00**Paikka** Maa- ja metsätalousministeriö

Osallistujat	Niemi Veli-Mikko	puheenjohtaja
	Hartikainen Tarja	jäsen
	Heiskanen Seppo	jäsen
	Kontio Hentriikka	asiantuntija
	Lemström Anna	sihteeri
	Mannonen Leena	jäsen
	Marniemi Annikka	jäsen
	Niemi Elisa	jäsen
	Nieminen Janne	jäsen
	Pesonen Susanna	jäsen
	Rajakangas Liisa	asiantuntija
	Satuli Heli	jäsen
	Suojala Leena	jäsen
	Söderström Merja	varajäsen
	Tammivuori Kristian	jäsen
	Voutilainen Pekka	jäsen
	Haikonen Anne	pääsihteeri

1 Kokouksen avaus

Neuvottelukunnan puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osanottajat tervetulleiksi.

2 Työjärjestys

Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4 Elintarvikkeiden tuonti- ja vientivalvonta

Hentriikka Kontio/MMM kertoi Venäjän vientiin liittyvistä ajankohtaisista asioista. Kesällä 2010 Venäjä asetti 14 suomalaista liha- ja maitoalan laitosta väliaikaiseen vientikieltoon. Venäjän ja Suomen viranomaisten välillä sovittujen korjaavien toimenpiteiden jälkeen suurin osa laitoksista vapautui vientirajoituksista. Joulukuussa kaksi maitolaitosta ja yksi sianlihalaitos olivat edelleen väliaikaisten vientirajoitusten alaisia, yksi laitos odottaa hyväksymistä ja neljä laitosta on pysyvässä vientikielossa.

Kontio kertoi myös Venäjän, Valko-Venäjän ja Kazakstanin tullionionista, joka aloitti toimintansa 1.7.2010. Venäjän vientiin sovelletaan Venäjän eläinlääkintä- ja kasvinterveyslaitos Rosselhoznadzorin kanssa sovittuja vientitodistusmalleja, kunnes tullionionin kanssa on sovittu uusista malleista. Tämä siirtymäkausi jatkuu todennäköisesti vuoteen 2012. Tullionionin lainsäädännön myötä Rosselhoznadzorin tuontivalvonnan piiriin on tullut myös eräitä uusia tuoteryhmiä, joiden osalta vientilaitosten tulee olla tullionionin hyväksymiä. Tullionionin lainsäädäntöä sovelletaan myös siihen kuuluvien maiden välisessä kaupassa.

Tuontivalvonnan osalta Kontio totesi, että tuonnin ehtoja koskeva EU-lainsäädäntö muuttuu säännöllisin väliajoin. Eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevan EU-lainsäädännön kokonaisuudistuksen odotetaan alkavan vuonna 2011.

Susanna Pesonen/Evira totesi, että Venäjän viennin tekee haasteelliseksi nopeasti ja yllättäen muuttuvat vaatimukset. Nousevien riskien arviointi tulee Pesosen mukaan korostumaan jatkossa nykyistä enemmän. Tuontivalvonnassa tällaisia riskejä on vaikeampi arvioida.

Janne Nieminen/TLAB kertoi tullilaboratorion toiminnasta ja roolista tuontivalvonnassa. Tullilaboratoriossa tutkimus ja päätöksenteko on eriytetty omiksi toimintakokonaisuuksiksi. Tuontivalvonnan maksullisuuden periaatteita ollaan parhaillaan uudistamassa. Valvontatulokset on tallennettu LIMS-järjestelmään vuodesta 2000 alkaen. Tullilaboratoriolla on n. 70 akkreditoitua tutkimusmenetelmää ja laboratorio toimii EU:n kansallisena vertailulaboratorion mm. torjunta-ainejäämien, GM-organismien, hometoksiinien, raskasmetallien ja kontaktimateriaalien osalta. EU:n vertailulaboratorioiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä pystytään pitämään valvonnan tasoa korkeana ja parantamaan sitä entisestään. Tullin valvonnassa tuontituotteet (pl. tuoretuotteet) ovat lähtökohtaisesti käytönottokiellossa valvontatulosten valmistumiseen asti. Tavoitteena on asioiden mahdollisimman nopea käsittely. Neuvottelukunnan jäsenet totesivat tullilaboratorion toimivan hyvin. Esitettiin myös harkittavaksi eläinperäisten elintarvikkeiden valvonnan siirtämistä tullin tehtäväksi.

5 Kansallinen toiminta

Veli-Mikko Niemi/MMM kertoi, että HE elintarvikelain muuttamiseksi annettiin eduskunnalle 3.12.2010. Valiokuntakäsittelyn odotetaan alkavan tammikuussa 2011.

Elisa Niemi/Luomuliitto kertoi 23.3.2011 järjestettävästä Luomupäivästä. Niemi kertoi myös, että Luomuliitossa on seurattu tarkkaan ruokapolitiikkaa koskevan valtioneuvoston selonteon ja Suomen maabrändin valmistelua ja käsittelyä.

Susanna Pesonen/Evira kertoi valvontatietojen julkistamista koskevasta pilottihankkeesta, joka käynnistyy alkuvuodesta 2011. Lisäksi Pesonen kertoi pienteurastamojen valvonnan uudelleenorganisointiin liittyvistä kysymyksistä.

Heli Satuli/Mara kertoi, että ravintoloille valmistellaan valvontatietojen julkistamiseen liittyvää koulutusta.

Annikka Marniemi/SKL kertoi 2.2.2011 järjestettävästä seminaarista, jossa käsitellään kuluttajien ruokavalintoihin vaikuttavia tekijöitä ja vastuutahoja. Seminaarissa julkaistaan tutkimus, joka käsittelee nuorten ja lapsiperheiden käsityksiä arkiruoasta ja terveellisistä ruokavalinnoista.

Merja Söderström/PTY kertoi, että elintarvikevalvonnan sähköisten toimintojen yhteensovittamista koskevaa hanketta jatketaan, kun valvontatietojen julkistamista koskevan pilottihankkeen tulokset on käytettävissä. Söderström kertoi myös pääkaupunkiseudulla toteutetusta hankkeesta, jossa selvitettiin tuoreen kalan hygieenistä laatua ja jäljitettävyyttä.

Tarja Hartikainen/Kuntaliitto kertoi KUTI-päivitysten työllistävän kunnissa paljon. Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden muodostamista koskevat neuvottelut ovat sujuneet varsin hyvin. Kuntaliitossa pohditaan parhaillaan, miten kuntia valmennetaan tulossa oleviin elintarvikelain muutoksiin.

6 Euroopan Unioni

Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen EFSA

Merkittiin tiedoksi raportti EFSA:n 2010 Eurobarometrasta.

Elintarvikeketju ja eläinten terveys –pysyvä komitea

Merkittiin tiedoksi kokousraportit seuraavista pysyvän komitean kokouksista:

- GMO 15.11.2010
- biologinen turvallisuus 17.11.2010
- toksikologinen turvallisuus 25.11.2010
- yleinen elintarvikelaki 6.12.2010.

Muut ajankohtaiset EU-asiat

Liisa Rajakangas/MMM kertoi, että Suomen ja Ruotsin ns. dioksiinipoikkeusta ollaan muuttamassa. Muikun mäti ja alle 17 cm silakat ovat nykyisin määräysten mukaisia eivätkä enää tarvitse poikkeusta. Poikkeuksen piiriin jäisivät ilman aikarajaa yli 17 cm silakat ja lohi. Vuosittainen raportointivelvoite ehdotetaan poistettavaksi, mutta analyysitulokset pitäisi raportoida EFSA:lle. Ehdotus tulee äänestettäväksi pysyvään komiteaan alkuvuodesta 2011.

Rajakangas kertoi myös, että pysyvässä komiteassa 25.11.2010 annettiin puoltava lausunto komission direktiivi, jolla kielletään bisfenoli A:n käyttö tuttipullojen valmistuksessa. Bisfenoli A (BPA) on kemikaali, jota käytetään polykarbonaatti-muovin valmistuksessa. BPA on EU-lainsäädännön mukaan sallittu elintarvikekosketukseen tarkoitettun muovin valmistusaineena. Aineen turvallisuus on arvioitu EU:n riskinarviointielimissä useaan otteeseen. Koska BPA:n terveydellisistä vaikutuksista on edelleen esitetty epäilyitä, EFSA antoi syyskuussa 2010 komission pyynnöstä uuden lausunnon, mutta ei muuttanut aiempaa kantaansa. Komission direktiivi perustuu varovaisuusperiaatteen soveltamiseen.

Anne Haikonen/MMM kertoi, että asetusehdotuksesta elintarvikkeita koskevien tietojen antamisesta kuluttajille (kuluttajainformaatioasetus) saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys TSTK-neuvostossa 7.12.2010. Haikonen kertoi myös, että komissio antoi joulukuussa ns. maataloustuotteiden laatupaketin, joka sisältää maataloustuotteiden laatujärjestelmiä koskevat asetusehdotukset sekä ehdotuksen asetuksen (EY) N:o 1234/2007 muuttamiseksi. Ehdotuksen mukaan komissio voisi antaa delegoituja säädöksiä tuote-kohtaisista standardeista ja säätää mm. maataloustuotteen tuotantopaikan pakollisesta ilmoittamisesta.

Leena Mannonen/MMM kertoi uusielintarvikeasetuksen uudistamisesta. Asetusehdotuksen soveltamisalaan kuuluvat myös kloonatut tuotantoeläimet. Euroopan parlamentti on esittänyt totaalkieltoa tuotantoeläinten kloonaukselle ja tällaisista eläimistä sekä niiden jälkeläisistä saatavien elintarvikkeiden markkinoinnille. Komissio puolestaan on ehdottanut 5 v moratoriota, joka koskisi myös maahantuontia. Kloonattujen eläinten jälkeläisten tunnistamiseen tulisi kehittää jäljitettävyyjärjestelmä.

Muuntogeeniset elintarvikkeet

Leena Mannonen/MMM kertoi komission esityksestä, jonka mukaan jäsenvaltiot voisivat kansallisesti rajoittaa GM-kasvien viljelyä. Ehdotus on saanut osakseen varsin paljon kritiikkiä. Erityisesti kansallisen päätöksenteon perusteeksi esitettyjä sosio-ekonomia tekijöitä pidetään ongelmallisina ja mahdollisesti ristiriitaisina kansainvälisten kauppasopimusten kanssa. Keskustelua asiasta jatkuu EU-tasolla.

Mannonen kertoi myös GM-elintarvikkeiden ja –rehujen valvontaan liittyvistä ongelmista. Analyysiherkkyys vaihtelee erityisesti rehujen kohdalla ja näin myös tulokset vaihtelevat. Komissio valmistelee suuntaviivoja valvonta-analyysille ja toleransseille. Nollatoleranssi-periaatteesta ei ole tarkoitus luopua, vaan luoda yhteinen tulkinta asiaan.

8 Codex Alimentarius

Merkittiin tiedoksi raportit seuraavista kokouksista:

- Ravitsemus ja erityisruokavaliokomitea (CCNFSDU) 1-5.11.2010, Chile.
- Pakkausmerkintäkomitean (CCFL) *Facilitated Work Session on GM Labelling* 15-16.11.2010 Bryssel.

9 Muut kansainväliset asiat

Pekka Voutilainen/UM kertoi, että EU ja Venäjä ovat päässeet sopimukseen Venäjän WTO-jäsenyyden ehdoista.

Veli-Mikko Niemi kertoi, että Suomi toimii vuonna 2011 Pohjoismaiden Ministerineuvoston puheenjohtajavaltiona. Syksyllä järjestetään Helsingissä seminaari elintarviketurvallisuuden mittaamisesta.

10 Muut asiat

11 Seuraava kokous

Neuvottelukunnan seuraavat kokoukset pidetään:

- 4.2.2011 klo 9.00
- 7.4.2011 klo 9.00
- 10.6.2011 klo 9.00
- 9.9.2011 klo 9.00
- 21.10.2011 klo 9.00

12 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.00

Veli-Mikko Niemi
puheenjohtaja

Anne Haikonen
pääsihteri